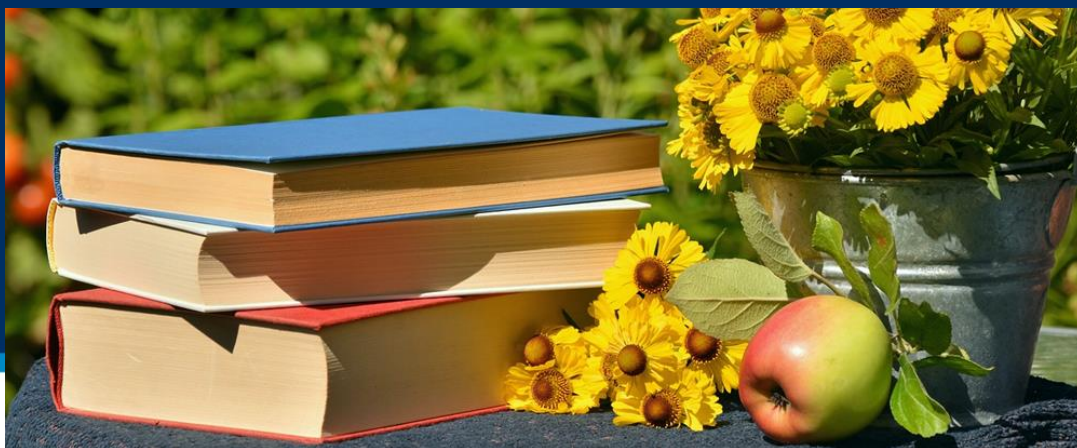

KUNNAT KOTOUTTAVAT

ESIMERKKEJÄ KUNTIEN KOTOUTTAMISKÄYTÄNNÖISTÄ

Helmikuu 2017

Sisällys

Esimerkkejä kuntien kotouttamiskäytännöistä	4
MONIMUOTOINEN KUNTA - ELINVOIMAINEN KUNTA	4
Espoo.....	5
Neuvonta ja kotoutuminen.....	5
Maahanmuuttajien rekrytointimalli.....	5
Helsinki	6
Kaupunginkirjasto.....	6
Liikuntavirasto	7
Stadin osaamiskeskus	7
Virkainfo.....	8
Hämeenlinna.....	8
Maahanmuuttajien työllisyyden edistäminen, OVAT-ryhmät	8
Maahanmuuttajanaisten ryhmät	9
Iisalmi ja Ylä-Savon kunnat	10
Yhteistyö kotouttamisessa	10
Infopankki	10
Tietopaketti Suomesta ulkomaalaisille, www.infopankki.fi	10
Jakobstadsregion.....	11
Enheten för alla invandrare.....	11
Starkt samarbete i Jakobstadsregionens fem kommuner	11
Joensuu.....	11
Maahanmuuttajapalvelut	11
Järvenpää.....	12
Maahanmuuttajatoimisto ja monialainen yhteistyö.....	12
Kauniainen	12
Kotouttamiskansio	12
Kokkola	12
Mahdollisuuksia opiskella suomen tai ruotsin kieltä	12
Kuntien maahanmuuttajaneuvostot ja -toimikunnat.....	13
Kuopio	13
Tervetuloa Suomeen -kurssi	13
Ryhmäneuvolapalvelu	13
KieliKlubi Kuopio.....	14
Lahti	14
Alueellinen integraatiopalvelupiste Alipi	14
Mikkeli	15
Asukaspalvelukeskus	15
Maahanmuuttotoimisto.....	15
Mänttä-Vilppula	15
Alkuvaiheen palvelut.....	15
Närpiö.....	15

Koko yhteisö kotouttaa.....	15
Oulu	16
Welcome to Oulu -opas	16
Monikulttuurisuuskeskus Villa Vicotr.....	16
Oulu10 ja Omakielinen neuvonta	17
Pargas.....	17
Närsamhället stöder integrationen	17
Porvoo	18
Suomen ja ruotsin kielen opiskelua.....	18
Gammelbacka - asukastoimintaa ja hyvinvointikeskus	18
Pudasjärvi	19
Mukautetut peruspalvelut	19
Etäneuvontapalvelu	19
Sipoo	19
Monikulttuurista toimintaa järjestöjen kanssa.....	19
Suomea ulkomaalaisille	19
Tampere.....	20
Pakolaisten vastaanotto.....	20
Maahanmuuttajaneuvosto.....	20
Kotouttavat museot	21
Turku	21
Infotori.....	21
Ulkomaalaistoimisto	21
Kansalaisuusjuhla	22
Monikulttuurinen Turku	22
Vaasa.....	22
Action Power.....	23
Aikuisten perusopinnot.....	23
Vantaa	23
Koulutuspalvelut.....	23
Vantaa-info.....	24
Järjestöyhteistyö	24
Kuntaliitto ja MonikaNaiset Liitto ry.....	24
MoniNaisten Talo	24

Esimerkkejä kuntien kotouttamiskäytännöistä

MONIMUOTOINEN KUNTA - ELINVOIMAINEN KUNTA

Suomi muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi sekä työperusteisen että humanitaarisen maahanmuuton vuoksi. Väestön kieli- ja kulttuuritaustat ovat nykyisin useissa Suomenkin kunnissa varsin moninaiset. Onnistunut integraatio luo edellytykset sille, että väestöryhmien väliset suhteet ovat hyvät ja paikallisyhteisöt aidosti monikulttuurisia. Mikäli kulttuurien välinen vuorovaikutus rakentuu luontevaksi, maahanmuuttajat kotoutuvat hyvin ja osallistuvat aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan.

Maahanmuutto keskittyy suurimpiin kaupunkeihin ja kasvukeskuksiin. Pienelle tai väestömääräänsä menettävälle kunnalle maahanmuutto voi olla mahdollisuus vahvistaa väestöpohjaa ja elinvoimaa, mikäli alueen vetovoimaisuutta maahanmuuttajien asuinkuntana voidaan ylläpitää.

Monikulttuuristuminen on otettava huomioon palvelujen suunnittelussa. Maahanmuuttajien palvelutarpeita on tarkasteltava kokonaisuutena, johon kuuluvat muun muassa koulutus, työllistyminen, sosiaali- ja terveydenhuolto, asuminen ja kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Toiminta asuinalueilla on avainasemassa ennaltaehkäisevässä työssä ja ennakkoluulojen vähentämisessä. Kunnilla on tärkeä tehtävä myös maahanmuuttajien osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukemisessa. Kotoutumista voidaan edistää kannustamalla maahanmuuttajia äänestämään ja asettumaan ehdokkaaksi kuntavaaleissa.

Kunnissa on tarpeen suunnitella maahanmuuttajien kotouttamista ja työllistymistä etukäteen osana kunnan strategista kehittämistä. Kansainvälistyvä toimintaympäristö ja monikulttuurinen asiakaskunta edellyttävät kunnilta uudenlaista palveluosaamista. Maahanmuuttajien verkostot ja osaaminen tulisi nähdä myös elinkeinoelämän voimavarana.

Kunnilla on tehtäväkenttäänsä luonteen vuoksi edellytykset toimia elinvoiman kannalta keskeisten toimenpiteiden yhteen sovittajana. Tämä rooli korostuu maahanmuuttajien kotouttamisessa, jossa kotoutumista tukevat palvelut muodostavat vahvan monivai-
kutteisien kokonaisuuden lukuisine yhteistyötahoineen.

Espoo

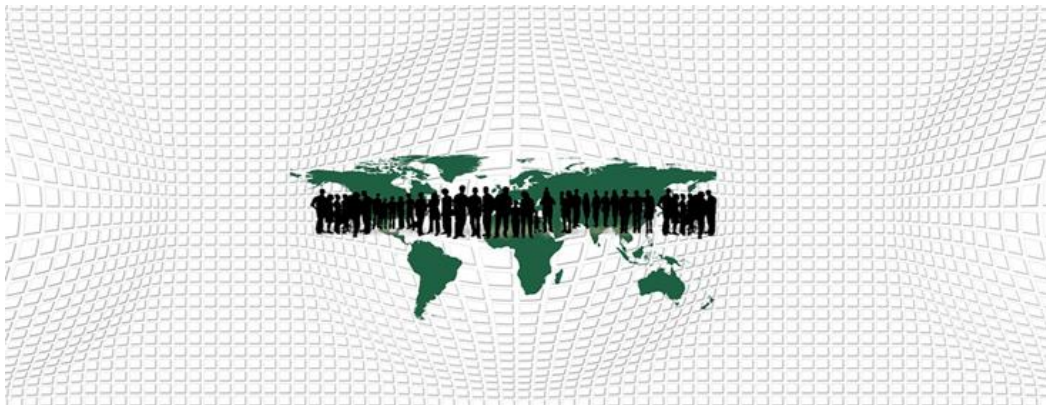
Neuvonta ja kotoutuminen

yESBOx - Nuorille maahanmuuttajille neuvontaa ja ohjausta antaa nuorten tieto- ja neuvontapiste yESBOx. Neuvontapiste sijaitsee kauppakeskus Isossa Omenassa Matinkylässä.

Espoon kaupungin Yhteispalvelupisteistä saa tietoa kaupungin palveluista. Yhteispalvelupisteitä on eri puolilla kaupunkia. Tarkemmat yhteystiedot ovat Espoon kaupungin verkkosivulla. Asukastila Kivenkolo on kaikille avoin olohuone, jossa voi saada neuvoja ja ohjausta eri kielillä. Kivenkolo sijaitsee Espoonlahdessa.

Yrityksen perustaminen Esossa

Jos haluaa perustaa oman yrityksen, voi saada apua Espoon työ- ja elinkeinotoimistosta tai YritysEssoosta. YritysHelsinki tarjoaa palveluja pääkaupunkiseudun maahanmuuttajille. Palvelut on tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka suunnittelevat yrittäjyyttä tai ovat jo olleet yrittäjiä muutaman vuoden. YritysHelsingissä järjestetään maahanmuuttajille infotilaisuuksia yrityksen perustamisesta englanniksi, venäjäksi, arabiksi ja viroksi.

Maahanmuuttajien rekrytointimalli

Espoon kaupungin strategiassa tavoitteeksi on määritelty mm. seuraavaa: "Maahanmuuttajataustaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä lähenee maahanmuuttajaväestön osuutta espoolaisista". Tätä tavoitetta toteutetaan mm. maahanmuuttajien rekrytointimallilla, jonka pohjana on ollut pääkaupunkiseudun ja valtion aiesopimus 2010-2013. Nyt Espoon kaupungilla on paikallinen sopimus TE-toimiston kanssa.

Mallin tavoitteena on rekrytoida maahanmuuttaja maksimissaan kolmen vuoden pituiseen työsuhteeseen, jossa palkka ja työehdot ovat normaalin työehtosopimusten mukaisia. Työsuhteita koskevat samat täyttökieltoperiaatteet kuin muitakin kaupungin tehtäviä. Ensimmäisen yhdeksän kuukauden palkkaan tulee kaupungin ns. keskitetty rahoitus, jolloin kaupungin yksikölle ei tule mitään palkkakustannuksia. Yhdeksän kuukauden jälkeen palkkaus jatkuu yksikön omalla rahoituksella.

Espoon TE-toimiston maahanmuuttajapalvelut valikoi ehdokkaat asiakkaistaan. Kaupungin yksikön esimies haastattelee ja valitsee ehdokkaista sopivimman palkattavan henkilön. Kaupungin rekrytointipalveluiden asiantuntija hallinnoi määrärahan käyttöä ja paikkojen tarjoamista esimiehille, koordinoi TE-toimiston ehdokkaiden valikoitumista työpaikkoihin sekä osallistuu jatkomahtodollisuuksien kartoittamiseen rekrytointimallin jakson jälkeen. Vuosina 2010 - 2015 yhteensä 130 työntekijää aloitti maahanmuuttajien rekrytointimallin kautta työnsä. Työntekijöitä on palkattu sosiaali- ja terveystoimeen, sivistystoimeen, tekniseen- ja ympäristötoimeen, palveluliiketoimeen sekä konsernihallintoon. Vuonna 2016 rekrytointimallin kautta on aloittanut 13 työntekijää.

Helsinki

Kaupunginkirjasto

Kirjastolla on oma monikulttuurisuusohjelma.

Kirjasto järjestää suomen kielen alkeiskielikahviloita, jossa kieltä opiskelevat harjoittelevat suomen kielen puhumista toistensa ja suomenkielisten vetäjien kanssa. Vetäjät ovat kirjaston henkilökuntaa ja vapaaehtoisia.

Asukasiltoja järjestetään somalin- ja persian/darin kielisille asukkaille. Tapaamisia on ollut viisi parin viime vuoden aikana. Asukkaita kutsutaan kehittämään kirjaston palveluita.

Muunkieliselle henkilökunnalle on järjestetty kehittämispäiviä. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvat työntekijät ovat voimavara, joilla on paljon näkemystä kirjaston ja sen toiminnan kehittämisestä.

Sadan kielen sadut ovat omakielisiä satutunteja lapsille. Tunneilla edistetään oman äidinkielen ylläpitoa ja elävöitetään lasten omaa kulttuuria. Satuja kuullaan arabian, persian, somalin, venäjän, viron, espanjan, englannin, suomen ja ruotsin kielillä.

Liikuntavirasto

Naiset yhdessä liikkumaan -toiminnon tavoitteena on maahanmuuttajanaisten kotoutumisen tukeminen liikunnan avulla. Ohjatuissa liikuntaryhmissä päästään liikkumaan maksutta. Kävijöitä on ollut 31 eri lähtömaasta.

Kotoutumista liikunnan keinoin - Stadin MaaLi -toiminnon tukee maahanmuuttajien kotoutumista. Tavoitteena on saada mukaan myös turvapaikanhakijoita. Tavoitteena on syksyllä 2017 laajentaa toimintaa myös luontoliikuntaan. Ajatus on, että apuohjaajina voisi olla myös "kulttuuritulkkeja".

Stadin osaamiskeskus

Stadin Osaamiskeskus yhdistää uudella tavalla oppimisen tuen, koulutuksen ja työllistymispalvelut sekä ammattisanastoa vahvistavan kielikoulutuksen. Palvelut on tarkoitettu yli 17-vuotiaille helsinkiläisille oleskeluluvan saaneille maahanmuuttajille.

Kesällä 2016 perustetulla osaamiskeskuksella on reilut 300 asiakasta, joista valtaosa on jo saanut osaamiskeskuksen kautta opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikan. Stadin osaamiskeskukseen tullaan TE-toimiston tai sosiaali- ja terveysviraston kautta. Osaamiskeskuksen asiakkaiden osaaminen ja kielitaito kartoitetaan ja tämän pohjalta rakennetaan jatkoväylä opintoihin ja työelämään. Osaamiskartoituksia järjestetään joka toinen viikko.

Osaamiskeskusta johtaa Helsingin kaupungin opetusvirasto. Yhteistyössä ovat mukana sosiaali- ja terveystoimisto, kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja Uudenmaan TE-toimisto. Tiimissä toimii projektipäällikön lisäksi muun muassa opettajia, työelämävalmentajia, yrityskoordinaattori, sosiaali- ja terveystoimen asiantuntijoita sekä TE-hallinnon asiantuntija.

Virka-info

Virka-info on yleisneuvontapiste, jonka palveluneuvojat opastavat Helsingin kaupungin palveluihin liittyvissä kysymyksissä. Virka-infosta saa myös tietoa maahanmuutosta sekä elämästä Suomessa, kun henkilö on muuttanut ulkomailta Helsinkiin tai on jo asunut jonkin aikaa kaupungissa. Helsingin kaupungin neuvonta on palvellut kaupunkilaisia 30 vuoden ajan, monikielisesti jo yli kymmenen vuotta. Nyt Virka-info palvelee monikanavaisesti kaupunkilaisia ja Helsingin seudulla asuvia. Suomen, ruotsin ja englannin lisäksi Virka-infossa palvellaan yli 10 kielellä, mm. venäjäksi ja arabiaksi.

Hämeenlinna

Maahanmuuttajien työllisyyden edistäminen, OVAT-ryhmät

OVAT -ryhmät (OVAT = osallistu-voimaannu-aktivoitu-toimi) ovat Hämeenlinnan kaupungin kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintoja pitkään työttömänä olleille, työmarkkinatukea saaville henkilöille, myös maahanmuuttajille. Ryhmät tarjoavat osallistujille maksutonta toiminnallista tekemistä, työelämässä ja arjessa tarvittavien taitojen kohentamista, huomion kiinnittämistä omaan hyvinvointiin; kokoontuminen sisältää välipalan tai ruuan, osallistumispäivältä maksetaan työmarkkinatuen lisäksi kulukorvaus.

Maahanmuuttajanaisten ryhmät

OVAT-ryhmissä on myös maahanmuuttajanaisten ryhmiä, joissa on mahdollisuus opiskella suomen kieltä. Kursseihin on yhdistettynä lasten hoito. Ryhmissä on kiinnitetty huomiota myös maahanmuuttajaäitien ja lasten terveyteen ja hyvinvointiin. Yhdessä Marttojen kanssa kaupunki on toteuttanut naisten ruokataloustoimintaa.

Kaupunki on kehittämässä yhdessä Tavastia-koulutuskuntayhtymän ja kansalaisjärjestöjen kanssa toimivaa alueellista palvelumallia, jossa kotoutumisen alkuvaiheessa olevat maahanmuuttajat saavat palveluja joustavasti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Kotoutumistyö tehostuu ja sen laatu paranee, kun palveluketjut toimivat koordinoitusti.

Pakolaisten opastuspalvelut edistävät kotoutumista

Pakolaisten vastaanoton asiakkaat saavat palveluyksikön opastajien palveluja kyetäkseen toimimaan oikein viranomaispalveluissa sekä hoitaakseen muuten välttämättömiä ja pakollisia asioita. Opastajat auttavat asiakkaita muun muassa kartan ja julkisten kulkuvälineiden käytössä, opastavat oikean tahon luokse ja täyttämään lomakkeita ja hakemuksia. Lisäksi opastajat välittävät tietoa sosiaalityön ja terveydenhuollon työntekijöille heidän tehtäväkenttään kuuluvista asioista. Sosiaaliohjauksessa työ on huomattavan tiivistä. Perheohjaajan työ korostuu etenkin kiintiöpakolaisten kohdalla. Pakolaisille annetaan esimerkiksi opastusta suomalaiseen asumiseen. Käytännössä neuvotaan, miten ovi avataan, miten wc-istuin, suihku, hella, jääkaappi, jne. toimivat. Toiminta vaatii monen päivän tiiviin asiakastyön. Perheohjaaja antaa tietoa lastenkasvatukseen, sukupuolirooleihin ja parisuhteeseen liittyvissä asioissa. Perheohjaaja toimii lisäksi yhteyshenkilönä muun muassa varhaiskasvatukseen, neuvolaan ja kouluihin. Palveluyksikön työntekijät tekevät avustavia tehtäviä pakolaisten vastaanotossa viranomaisten työn tukena.

Kotouttamisen asiantuntemuksen ja osaamisen levittäminen

Kaupungin kotouttamisen asiantuntijat toimivat asiantuntijoina muille toimijoille. Kaupungin omat työntekijät antavat lähes päivittäistä neuvontaa esimerkiksi tulkkasasioissa ja erityiskustannusten korvausasioissa muille kaupungin hallintokunnille. Ohjeistusta ja neuvontaa annetaan myös muille sidosryhmille, muun muassa vuokranantajille, yhdistyksille ja maahanmuuttajien naapureille siitä, miten pakolaisten osalta toimitaan eri asioissa. Kotouttamisessa tiimityön ja sidosryhmäyhteyksien merkitys on suuri.

Iisalmi ja Ylä-Savon kunnat

Yhteistyö kotouttamisessa

Ylä-Savo koostuu seitsemästä kunnasta: Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Piela-
vesi, Sonkajärvi ja Vieremä. Monikulttuurisuus on Ylä-Savolle voimavara, jota halutaan
kehittää. Ulkomailta tullut työvoima nähdään Ylä-Savossa erittäin tärkeänä. Maahan-
muuttajien kotoutumista tuetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ylä-Savossa toi-
mii maahanmuuttoasioiden neuvottelukunta.

Ylä-Savossa valmisteltiin yhteinen yhteistä kotouttamisohjelma, koska maahanmuutta-
jien määrät yksittäisissä kunnissa ovat melko vähäiset. Kotouttamisohjelma on valmis-
teltu moniammatillisessa koto-työryhmässä, johon kuuluu jäseniä jokaisesta kunnasta
sekä mm. oppilaitoksista, TE-toimistosta, hankkeista ja seurakunnasta. Päivitetyin ko-
touttamisohjelman 2016 – 2019 valmisteluun on osallistunut maahanmuuttotyön neu-
vottelukunta. Ohjelmaan on pyydetty lausuntoja. Maahanmuuttajille tehtiin kysely.

Ylä-Savossa tavoitteena on ollut luoda kotouttamisohjelmasta käytännön työkalu alu-
een viranomaisten käyttöön, jossa kotouttamistoimet ja eri toimijoiden välinen työn-
jako on selkeästi kirjattu. Kotouttamisohjelma voi toimia myös henkilöstön perehdy-
tysmateriaalina maahanmuuttajatyöhön.

Infopankki

Tietopaketti Suomesta ulkomaalaisille, www.infopankki.fi

Infopankki-verkkosivustolle on koottu runsaasti tietoa Suomesta, mm. seuraavista ai-
heista: työnteko Suomessa, suomen kielen opiskelu, asuminen, opiskelu ja koulutus.
Info-pankki palvelee 12 kielellä. Sivuston avulla käyttäjä voi itsenäisesti tutustua suo-
malaiseen yhteiskuntaan omalla kielellään. Sivustoa julkaisee Helsingin kaupunki ja
sitä rahoittavat valtio ja monet kunnat.

Infopankissa ovat mukana Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Turku, Tampere, Mikeli, Joensuu, Kokkola, Ylivieskan seutu, Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki, Kalajoki, Merijärvi, Oulu, Rovaniemi. Tietoja päivitetään jatkuvassa yhteistyössä viranomaisten kanssa. Infopankki on esitelty EU:ssa hyvänä kotouttamisesimerkkinä. Info-pankkia käytetään paljon myös ulkomailta, kun etsitään tietoa Suomesta ja Suomeen muutosta.

Jakobstadsregion

Enheten för alla invandrare

Integrationsarbetet i Jakobstadsregionen har flyttat till en skild enhet som är direkt underställd stadsstyrelsen. Den nya enheten är till för alla invandrare i regionen och erbjuder rådgivnings- och handledningstjänster.

Starkt samarbete i Jakobstadsregionens fem kommuner

Fem kommuner (Jakobstad, Pedersöre, Larsmo, Nykarleby, Kronoby) har sedan 2010 samarbetsavtal i integrationsfrågor och tar bland annat gemensamt emot kvotflyktingar- som sedan placeras i den kommun som för tillfället har bäst förutsättningar. Målsättningen är att ha en helhetsfokus och gemensamma riktlinjer i regionen. Kommunerna behöver ha gemensamma mål och riktlinjer för att förverkliga jämlik service för invandrarna.

Joensuu

Maahanmuuttajapalvelut

Joensuun kaupungin maahanmuuttajapalvelut antaa tietoa kaikista kaupungin palveluista sekä neuvoo asiakkaita palvelujen käyttämisessä. Kaupungin palveluita ovat esimerkiksi lasten päivähoito, perusopetus, asuminen, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Lisäksi palvelupisteestä saa tietoa mm. suomen kielen

opiskelumahdollisuuksista, asumisesta, toimeentulosta ja työhön tai vapaa-aikaan liittyvissä kysymyksissä. Palvelu on ilmaista ja luottamuksellista.

Järvenpää

Maahanmuuttajatoimisto ja monialainen yhteistyö

Maahanmuuttajatoimisto Versossa annetaan maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvää ohjausta, neuvontaa ja tietoa maahanmuuttajille, viranomaisille ja yhteistyökumppaneille. Järvenpäässä kotouttamista edistetään monialaisen verkostoyhteistyön keinoin. Kaupunki tekee kiinteää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa (TE-toimisto, poliisi, oppilaitokset, seurakunnat, järjestöt, yhteisöt).

Kauniainen

Kotouttamiskansio

Kotouttamistyön helpottamiseksi ja sujuvuuden takaamiseksi on tehty kotouttamiskansio. Kansio on apukeino maahanmuuttajatyötä tekeville. Se sisältää sekä tekstejä että kuvia. Kansion avulla voidaan maahanmuuttaja-asiakkaan kanssa ottaa esille arjen sujumiseen liittyviä asioita. Lisäksi kansioista löytyy paljon kuvamateriaalia kommunikoinnin edesauttamiseksi. Maahanmuuttaja voi myös käyttää kansiota itsenäisen kielen opiskelun tueksi.

Kokkola

Mahdollisuuksia opiskella suomen tai ruotsin kieltä

Kokkolan seudun opistossa voi opiskella suomen ja ruotsin kieltä alkeistasosta alkaen. Pakolaisten suomen ja ruotsin kielten koulutuksia voi tiedustella kaupungin ulkomaa-laistoimistosta. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä voi opiskella suomen kieltä.

Kuntien maahanmuuttajaneuvostot ja -toimikunnat

Monissa kunnissa, joissa maahanmuuttajia on paljon ja joihin muutetaan vilkkaasti, on perustettu maahanmuuttajien vaikuttamisen ja osallistumisen kanavaksi neuvoa-antavia monikulttuurisuustoimikuntia tai -neuvottelukuntia. Näissä maahanmuuttajataus-
taiset kuntalaiset voivat tuoda esiin näkemyksensä kunnan kehittämiseen. Osallistava suunnittelu on omiaan edistämään uusien kuntalaisten kiinnostusta oman kunnan asioihin ja lisäämään äänestysaktiivisuutta. Järjestötoiminnassa erilaiset kuntalaiset kohtaavat ja voivat lisätä keskinäistä kanssakäymistään.

Kuopio

Tervetuloa Suomeen -kurssi

Tervetuloa Suomeen -kurssin kaupunki on järjestänyt yhdessä Kuopion Settlementti Puijolan kanssa jo useana vuonna. Suomen kielen ja kulttuurin intensiivikurssi järjestetään maahan ja Kuopioon juuri muuttaneille. Kurssi on ollut osa Osallisena Suomessa -kotouttamisen kehittämishanketta. Kurssin tavoitteena on antaa peruslähtökohdat Kuopioon ja suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumiselle sekä antaa työkaluja itsenäiseen selviämiseen erilaisissa arkipäivän asiointi- ja viestintätilanteissa. Kurssi toteutetaan yhteistyössä kaupungin, Puijolan ja TE-toimiston kanssa.

Ryhmäneuvolapalvelu

Ryhmäneuvolapalvelu Kuopio. Palvelulle on ollut tarvetta maahanmuuttajien määrän kasvaessa Kuopiossa. Kohderyhmänä on raskaana olevat maahanmuuttajanaiset sekä pienten lasten vanhemmat. Käynnit toteutetaan englanniksi ja tyyli on keskustelevalta. Keskusteluissa tuetaan erityisesti vanhemmuutta ja arjessa selviytymistä. Vuorovaiku-

tus muiden vanhempien kanssa on tärkeää. Tavoitteena on, että ryhmäneuvoloita nykyisen yhden lisäksi avattaisiin kaupunkiin useampia. Asiakaspalaute on ollut erittäin positiivista.

KieliKlubi Kuopio

Kieliklubi Kuopio on kansalaisopiston toteuttama kieliklubi, missä viikoittain on mukana kantaväestöön kuuluvia ja eri maista muuttaneita, kielten opiskelusta kiinnostuneita kuopiolaisia. Maailmanmusiikkia-ryhmä kansalaisopistossa on saavuttanut suuren suosion. Ryhmässä on sekä kantakuopiolaisia ja maahanmuuttajia. Opisto pyrkii turvaamaan näiden ryhmien jatkon, vaikka opetushallituksen rahoitus päättyy keväällä 2017. Onnistumisen avaimia kotoutumisessa ovat seuraavat: ihmisiä yhdistää yhteinen intressi, samat lähtökohdat kaikilla, iloinen ilmapiiri, osallistumista helpottava maksuttomuus.

Lahti

Alueellinen integraatiopalvelupiste Alipi

Alipi-palvelupiste tarjoaa maahanmuuttoon liittyviä ohjaus-, neuvonta- ja asiantuntijapalveluja. Palvelupiste on tarkoitettu kaikille palvelualueen maahanmuuttajille, riippumatta Suomeen muuton syistä tai asumisajasta. Lisäksi Alipissa palvelee viranomaisia, työnantajia, järjestöjä ja muita tahoja, jotka tarvitsevat lisätietoa tai konsultaatiopalveluja maahanmuuttoon liittyvissä asioissa. Alipi on osa Lahden kaupungin sosiaali- ja terveystoimialaa ja Maahanmuuttopalveluja. Alipista saa palvelua suomeksi, englanniksi, venäjäksi, georgiaksi, espanjaksi ja ruotsiksi. Tulkki tilataan tarvittaessa ennalta sovittuun tapaamiseen. Alipissa on myös erikelistä materiaalia Suomesta, Suomessa asumisesta, viranomaistoiminnasta ja erilaisista palveluista sekä asiakaspäätte. Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Mikkeli

Asukaspalvelukeskus

Mikkelin kaupungin asiakaspalvelukeskus antaa tietoa kaikista kaupungin palveluista sekä neuvoo ja opastaa asiakkaita, myös maahanmuuttajia, käyttämään Mikkelin kaupungin asiantuntijapalveluita. Kaupungin palveluita ovat esimerkiksi lasten päivähoito, perusopetus, asuminen, sosiaali- ja terveystyö, vapaa-ajan palvelut.

Maahanmuuttotoimisto

Mikkelin maahanmuuttotoimiston asiakkaita ovat kiintiöpakolaiset, kuntapaikan saaneet turvapaikanhakijat, paluumuuttajat ja muut maahanmuuttajat palvelutarpeen mukaan. Maahanmuuttotoimisto antaa ohjausta ja neuvontaa sekä vastaa kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Maahanmuuttotoimisto huolehtii muun muassa asiakkaidensa sosiaaliturvasta ja tekee tulkkilaukset kiintiöpakolaisille ja paluumuuttajille. Asiakkaita palvellaan suomen tai englannin kielellä, tarvittaessa muilla kielillä tulkin välityksellä.

Mänttä-Vilppula

Alkuvaiheen palvelut

Oleskeluluvan saamisen jälkeen kaupungin järjestämät alkuvaiheen palvelut auttavat asiakasta asettumaan kaupunkiin esimerkiksi auttamalla tukihakemusten teossa, vakuutusasioissa ja pankkiasioissa. Asiakasta pyritään tukemaan nopeaan omatoimisuuteen ja osallistumaan yhteiskuntaan. Alaikäisten lasten kotouttaminen on tärkeää, jotta kaupunkiin saadaan nuoria asukkaiksi. Maahanmuuttajien jääminen kaupunkiin on tavoite. Kun maahanmuuttajat jäävät kaupunkiin, myös muiden kuntalaisten palveluja pystytään säilyttämään.

Närpiö

Koko yhteisö kotouttaa

Närpiössä maahanmuutto nähdään seudun työvoimatarpeen turvaajana. Kasvihuone-
teollisuus sekä kasvava metalliteollisuus tarvitsevat työvoimaa. Turvallinen paikallisyhteisö ja voimakas yhteenkuuluvuus edistävät työvoiman jäämistä paikkakunnalle. Närpiössä kotoutumista tuetaan kaupungin palveluin ja hyvällä vastaanotolla. K5-kunnilla (Närpiö, Kristiinankaupunki, Maalahti, Korsnäs ja Kaskinen) on yhteinen kotouttamisohjelma. Palveluita ovat mm. kotouttamiskoordinaattori-K5, Welcome Office-K5, pakolaiskoordinaattori, kotouttamisneuvosto. Maahanmuuttajalle tehdään alkukartoitus ja

kotouttamissuunnitelma. Kotouttamistyön onnistumiseen vaaditaan koko yhteisön sitoutuminen ja osallistuminen. Kaikkialla yhteisössä on nyt maahanmuuttajataustaisia henkilöitä: päivähoitossa, koulussa, työelämässä, palveluissa ja terveydenhuollossa. Ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste on yhtä matala kuin paikallisilla. Monikulttuurinen yhteiskunta edistää vireyttä ja elinvoimaa.

Oulu

Welcome to Oulu -opas

Welcome to Oulu -opas ulkomaalaisille helpottaa maahanmuuttajaa suunnittelemaan muuttoa ja kotiutumaan Ouluun. Opas sisältää käytännön tietoa erilaisista julkisista palveluista, asumisesta, työelämästä, koulutuksesta, terveydenhuollosta sekä viranomaisista Oulussa. Opas löytyy englanniksi ja venäjäksi Villa Victorin sivuilta.

Monikulttuurikeskus Villa Vicotr

Monikulttuurikeskus Villa Victor on kaikille avoin monikulttuurikeskus ja kohtaamispaikka. Villa Victor järjestää kerhoja, juhlia ja kulttuuritapahtumia Suomen ja muiden maiden kulttuureista. Siellä on suomen ja englannin kielen kursseja ja informaatiotilaisuuksia suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta. Villa Victorissa voi myös käyttää maksutonta Internetyhteyttä, lukea ulkomaisia sanomalehtiä ja siellä on mahdollisuus rentoon oleskeluun

Oulu10 ja Omakielinen neuvonta

Oulu10 ja Omakielinen neuvontapalvelu kertoo Oulun kaupungin palveluista. Oulu10:ssä on omakielinen neuvontapalvelu eri kielillä. Oulu10:stä löytyy Oulun kaupungin esitteitä, lomakkeita, opaskarttoja ja esimerkiksi paikallisbussiliikenteen aikataulut. Sieltä saa myös apua kaupungin lomakkeiden täyttöön. Oulu10-palvelupisteen vieressä sijaitsee Oulun kaupungin matkailuneuvonta, josta voi kysyä mistä tahansa vapaa-ajanviettoon liittyvästä kysymyksestä ja myös muusta kuin kaupungin järjestämästä toiminnasta.

Pargas

Närsamhället stöder integrationen

Pargas tog emot kvotflyktingar första gången i december 2014 (20 syrier). År 2015 och 2016 har staden även tagit emot kvotflyktingar. Samtidigt öppnade i november 2015 hotell Strandbo som tillfälligt asylboende. I en liten kommun är man vana att hjälpa varandra- så också de nyanlända invandrarna. Mottagandet har varit mestadels positivt och närsamhället har från början haft en proaktiv och positiv inställning till de nya invånarna. Endel invandrare har redan blivit anställda av lokala företag. Välkomnande inställning till nya har genomsyrat samhället- från barn till pensionärer.

Föreningen Skärgård utan gränser ordnar verksamhet och upprätthåller privat boende för asylsökande. De frivilliga ställer upp som värfamiljer, hjälper med barnvakt, språkstöd eller ordnar aktiviteter tillsammans. Familjerna integreras på finska men nu har staden tillsatt en arbetsgrupp för att utreda behovet av svensk integration eftersom orten är starkt svenskspråkig och majoriteten av värfamiljerna är svenskspråkiga.

Porvoo

Suomen ja ruotsin kielen opiskelua

Suomen ja ruotsin kieltä voi opiskella kielikursseilla, joita Porvoossa järjestävät eri oppilaitokset, kansalaisopisto, Borgå medborgarinsitutit ja järjestöt. Borgå folkakademissa on ruotsinkielinen vaihtoehto kotoutumiskurssille. Kielen opiskelun ja harrastuksen voi myös yhdistää. Kansalaisopiston tarjonnasta löytyy myös varta vasten maahanmuuttajille suunnattuja harrastusryhmiä.

Gammelbacka - asukastoimintaa ja hyvinvointikeskus

Porvoon kaupunkistrategia (2014–2017) linjaa, että Porvoon kaupunki vähentää hyvinvoinnin alueellisia eroja ja kohdentaa palveluita syrjäytymisvaarassa oleville asukasryhmille. Alueiden kehittäminen käynnistettiin Gammelbackasta, jossa asuu paljon maahanmuuttajia suhteessa muihin Porvoon asuinalueisiin. Gammelbackaan perustettiin hyvinvointikeskus, jonka mahdollisuudet ovat löytäneet erityisesti ikääntyneet ja maahanmuuttajat. Tärkeää on ollut tasavertainen yhteistyö alueen asukkaiden ja yhdistystoimijoiden kanssa. Yhdessä on kokeiltu uusia tapoja tuottaa palveluita ja edistää alueen viihtyisyyttä. Asukkaat ovat aktiivisesti ryhtyneet järjestämään toimintaa myös itse.

Maahanmuuttajia on pyritty saamaan mukaan kaikkiin toimintoihin Gammelbackan hyvinvointikeskuksessa. Ilmaiset kokoontumistilat ovat olleet tärkeitä eri maahanmuuttajayhteisöjen omille kokouksille ja ryhmille. Myös kaikille alueen asukkaille tarkoitettujen juhlien ja tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut mukana maahanmuuttajia – ja se on madaltanut maahanmuuttajien kynnystä osallistua tapahtumiin. Alueen yhteisiä tapahtumia ovat olleet mm. koululuokan luontopolulle kehittämä Puupolku -sovellus, Kevätkarnevaali ja meidän Gammelbacka -tapahtumat. Hyvinvointikeskuksessa pidettiin Kaapeli-yhteisövalmennusta ikääntyneille, työikäisille ja nuorille v. 2015-2016. Hyvinvointikeskus on edistänyt maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja kaksisuuntaista kotoutumista alueella.

Pudasjärvi

Mukautetut peruspalvelut

Pudasjärvellä maahanmuuttotyön kehittäminen nähdään yhtenä kunnan elinvoimatekijöistä. Pudasjärven kaupunki tarjoaa maahanmuuttajille samoja peruspalveluja, joita tarjotaan kaikille kuntalaisille. Kotouttamisen keskeisenä tavoitteena on maahanmuuttajien integroituminen kaikkiin kaupungin peruspalveluihin mahdollisimman pian, huomioiden erityispalvelut, joita maahanmuuttaja tarvitsee kyetäkseen saavuttamaan ja käyttämään tasavertaisesti olemassa olevia palveluita.

Etäneuvontapalvelu

Uusi palvelu Info-Lango tarjoaa Pohjois-Pohjanmaalla asuville maahanmuuttajille monikielistä etäneuvontaa. Palvelu on maksutonta ja avointa kaikille. Asiakas saa opastusta esimerkiksi asumiseen, työelämään, koulutukseen, vapaa-ajan viettoon sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Neuvojat palvelevat englannin, venäjän, thain, ranskan, swahilin ja suomen kielillä. Vuonna 2017 kielivalikoimaa laajennetaan.

Sipoo

Monikulttuurista toimintaa järjestöjen kanssa

Sipoossa useat eri tahot järjestävät toimintaa, johon maahanmuuttajat ovat tervetulleita. Kunnassa järjestettävän monikulttuurisen toiminnan kautta voi saada esimerkiksi suomalaisen mentorin tai opiskella kieltä yhdessä muiden maahanmuuttajien kanssa. Toimijat (seurakunnat, yhteisöt, järjestöt yms.) voivat olla yhteydessä Sipoon kunnan maahanmuuttokoordinaattoriin. Toimintaa esitellään kunnan sivuilla.

Suomea ulkomaalaisille

Sipoon kunta järjestää yhdessä Akateemisten Naisten Liitto ry:n ja vapaaehtoisringin kanssa maksutonta lukutaidon ja suomen kielen opetusta maahanmuuttajille. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirillä on Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toimintaa, jonka tavoitteena on edistää maahanmuuttajaäitien kotoutumista ja kielenoppimista. Mentoriohjelma FIKA:n kautta voi toimia mentorina Sipoossa tai lähikunnissa asuvalle maahanmuuttajalle tai saada suomalaisen mentorin. Sipoon kunta ja Luckan Integration järjestävät kansainvälistä kohtaamispaikkatoimintaa Toimintakeskus Risteyksen tiloissa kerran kuussa. Tarkoitus on edistää kaksisuuntaista kotoutumista ja luoda Risteyksen tiloissa matalan kynnyksen kohtaamispaikka.

Kansalaisopistossa toimii suomen kielen keskusteluryhmä, jossa käsitellään jokapäiväisiä aiheita, esim. miten asioida eri virastoissa, kaupoissa, sairaalassa ja miten tehdä tuttavuutta.

Tampere

Pakolaisten vastaanotto

Kotouttamisessa yhteistyö järjestöjen kanssa on tärkeää. Tukihenkilötoiminta seurakuntien, SPR:n ja Seltementtiliiton kanssa on keskeistä. Asukasinfotilaisuuksissa jaetaan tietoa kaupunkilaisille turvapaikanhakijoista sekä kaupunkiin muuttavista pakolaisista. Alaikäisten lasten perheryhmäkodin toiminnalla kaupunki kantaa vastuuta humanitaarisesta velvoitteestaan. Pakolaisten vastaanottaminen ja kotouttaminen ovat osa kaupungin strategiaa.

Maahanmuuttajaneuvosto

Maahanmuuttajaneuvosto on aktiivinen toimija Tampereella. Neuvosto esittää näkemyksensä kaupungin palvelujen kehittämiseen, ja samalla maahanmuuttaja-asukkaat pääsevät vaikuttamaan demokratian keinoin.

Kotouttavat museot

Kulttuurikasvatussyksikkö TAITE on osa Tampereen kaupungin museopalveluja. TAI-TEssa tuotetaan Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelmaa tamperelaisille lapsille ja nuorille. TAITE myös toteuttaa vauvojen värikylypyjä lapsiperheille, kehittää Konkarit-toimintoja ikäihmisille, järjestää vapaaehtoistoimintaa Tampereen museoissa sekä suunnittelee monikulttuurisia tapahtumia ja kotouttavia museopalveluja. Kaikki maahanmuuttajaryhmät pääsevät museoihin ilmaiseksi. Toiminnan tavoitteena on vastata mm. lisääntyneeseen kotoutujien määrään. Yhteistyötä tehdään kaupungin kotouttavan sosiaalityön yksikön kanssa ja toimintaa tiivistetään edelleen kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden sisällä.

Turku

Infotori

Infotori on neuvontapiste Turun kaupungin ja sen lähikuntien maahanmuuttajille. Infotori antaa tietoja ja neuvontaa 12 eri kielellä joko päivittäin tai erillisen aikataulun mukaisesti. Infotorilla kaikkia palvellaan riippumatta Suomeen tulon perusteesta.

Ulkomaalaistoimisto

Turun kaupungin Ulkomaalaistoimistossa tarjotaan erityisesti pakolaistaustaisille maahanmuuttajille suunnattuja palveluita. Ulkomaalaistoimiston tehtäviin kuuluvat vastaanottopalveluiden tarjoaminen pakolaisille ja Inkerin paluumuuttajille, alkuvaiheen

sosiaalityö, kotoutumispalvelujen järjestäminen ja koordinointi yhdessä muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, vastaanottovaiheen terveydenhuollosta vastaaminen, maahantulotarkastusten tekeminen ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten neuvonta pakolais- tai paluumuuttajataustaisten asioissa.

Ulkomaalaistoimiston KOTO-toiminta järjestää suomen kieleen ja yhteiskuntaan perehdyttävää ja kotoutumista edistävää ryhmätoimintaa. Toimintaa tehdään yhteistyössä eri viranomaisten ja vapaaehtoistahojen kanssa. Ryhmien asiakkaat ovat pääasiassa alle kolme vuotta maassa olleita maahanmuuttajia, jotka ovat työvoiman ulkopuolella joko tilapäisesti tai pysyvästi ja joille ei ole tarjolla muuta vastaavaa toimintaa. Tällaisia ryhmiä ovat mm. kotiäidit ja vanhukset. Tavoite on ohjata maahanmuuttajia normaali palveluihin ja muiden yhteiskunnallisten toimintojen pariin. Ulkomaalaistoimiston asiakkuus kestää noin kolme vuotta.

Kansalaisuusjuhla

Suomen kansalaisuutta hakee vuosittain noin 12 000 henkilöä, ja myönteisen päätöksen hakemukseensa saa noin 10 000 henkilöä vuodessa. Suurimmat kansalaistetut ryhmät ovat vuosina 2015–16 olleet venäläiset, somalialaiset, irakilaiset, virolaiset ja afganistanilaiset. Turun kaupunki on jo pitkään järjestänyt Suomen kansalaisuuden saaneille asukkailleen vuosittain juhlan kansalaisuuden saamisen kunniaksi.

Monikulttuurinen Turku

Turun kaupunki kuvaa sata turkulaista itsenäisyyden juhluvuoden kampanjaan moniarvoisen Turun kunniaksi. Yksi Turku - sata tarinaa -kuvakampanjan suojelija on Turun monikulttuurisuusneuvosto ja kampanja on osa syksyllä 2016 alkanutta monikulttuurisen Turun #yksiturku-kokonaisuutta.

Kaikkien itsenäisyysjuhla oli osa Turun kaupungin #yksiturku-kampanjaa, jonka tarkoituksena on saada eritaustaiset turkulaiset tekemään asioita yhdessä. Juhlan järjestäjinä olivat Turun kaupungin lisäksi Bosnialaisten kulttuurikeskus Suomessa ry, DaisyLadies ry, MLL Varsinais-Suomen piiri ry ja Sondip ry.

Vaasa

Action Power

Action Power järjestää 1-9-luokkalaisille lapsille ja nuorille monipuolista liikuntatoimintaa. Action-toimintaa järjestetään koulupäivän aikana, koulupäivän yhteydessä, iltaisin ja loma-aikoina.

Aikuisten perusopinnot

Aikuisten perusopinnoissa tavoitteena on suorittaa peruskouluopinnot päätökseen. Koulutus on suunnattu 17-25 -vuotiaille Vaasassa asuville nuorille, joilta puuttuu peruskoulun päättötodistus. Pääsyvaatimuksena on riittävä suomen kielen taito. Pääasiassa koulutukseen otetaan maahanmuuttajataustaisia nuoria, mutta myös muut nuoret, jotka täyttävät kriteerit, voivat hakea.

Vantaa

Koulutuspalvelut

Vantaan maahanmuuttajapalveluihin kuuluvat pakolaisten vastaanottopalvelut ja kotoittamispalvelut. Vantaalla suomen ja ruotsin kielen kursseja maahanmuuttajille järjestää Vantaan aikuisopisto. Opiston kurssit ovat avoimia kaikille. Aikuisopisto sijaitsee Tikkurilassa, mutta kursseja järjestetään eri puolilla Vantaata.

Vantaan aikuisopistossa vantaalaiset 17–24-vuotiaat maahanmuuttajat voivat suorittaa peruskoulun päättötodistuksen. Jos peruskoulu on jäänyt kesken, sen voi suorittaa loppuun myös Eiran aikuislukiossa.

Nuorisotyö

Vantaalla on useita oppilaitoksia, jotka antavat taiteen perusopetusta erityisesti lapsille ja nuorille. Eri taiteenaloja ovat musiikki, kuvataide, tanssi, teatteri, sirkustaide, sana-taide, käsityö ja arkkitehtuuri. Kaupungin nuorisotilat ovat auki kaikille 10–17-vuotiaille nuorille. Sporttia kaikille –hanke järjestää liikuntakerhoja, turnauksia ja leirejä maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille. Myös yhdistykset ja liikuntaseurat järjestävät runsaasti toimintaa nuorille. Silkinportin toimintakeskus neuvoo maahanmuuttajia ja järjestää monenlaista toimintaa.

Vantaa-info

Vantaa-infoista saa tietoa Vantaan kaupungin sekä valtion palveluista. Vantaa-infot sijaitsevat Tikkurilassa, Korsossa ja Myyrmäessä.

Järjestöyhteistyö

Hakunilan kansainvälinen yhdistys palvelee Hakunilan, Koivukylän ja muiden Vantaan alueiden maahanmuuttajia, jotka haluavat tietoa esimerkiksi opiskelusta, kielikursseista, työstä, harrastustoiminnasta, kriisitilanteista tai lakiasioista. Vantaan Järjestörinki ry:n Maahanmuuttajien neuvontapisteistä voit kysyä asioita, jotka liittyvät esimerkiksi työelämään, sosiaaliturvaan, terveyteen, koulutukseen ja oleskelulupiin.

Kuntaliitto ja MonikaNaiset Liitto ry

MoniNaisten Talo

Kuntaliitto osallistui MonikaNaiset Liitto Ry:n MoniNaisten Talo -toiminnan kehittämiseen. Toiminnassa kehitettiin matalan kynnyksen palvelu maahanmuuttajanaishille ja -

lapsille, jotka ovat kohdanneet väkivaltaa. Nykyisin MonikaNaiset Liitossa on MoniNaisten Tila -toimintaa. MoniNaisten Tila tukee kotoutumista vahvistamalla suomalaisessa yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja. Toiminta tukee omien tavoitteiden saavuttamista. MoniNaisten Tilassa voi osallistua viikko-ohjelman ryhmiin, opetella arkisuomen taitoja, saada apua opiskelupaikan hakuun, saada apua virastoissa asiointiin ja tutustua muihin naisiin. MoniNaisten Tilan toimintaa rahoittavat Raha-automaattiyhdistys ja Helsingin kaupunki.

Lisätiedot

EU-asiain päällikkö Erja Horttanainen, Suomen Kuntaliitto, puh. (09) 771 2528

erja.horttanainen@kuntaliitto.fi

Erityisasiantuntija Anu Wikman-Immonen, Suomen Kuntaliitto, puh. (09) 771 2532

anu.wikman-immonen@kuntaliitto.fi